

SOCIALINIŲ IR EKONOMINIŲ PARTNERIŲ PATEIKTŲ PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 3 PRIORITETO „SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO KONKURENCINGUMO SKATINIMAS“ PRIEMONĖS NR. 03.2.1-LVPA-K-801 „NAUJOS GALIMYBĖS LT“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR. 3 PROJEKTO VERTINIMAS

2017-08-21

Eil. Nr.	Pateiktos pastabos ir pasiūlymai	Pasiūlymų ir pastabų vertinimai bei Ūkio ministerijos komentarai
1.	Lietuvos maisto eksportuotojų asociacija (LitMEA)	
2017 m. rugpjūčio 8 d. el. laiškas		
1.1.	<p>37. Didžiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra 500 000 Eur (penki šimtai tūkstančių eurų). Mažiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra 100 000 Eur (vienas šimtas tūkstančių eurų).</p> <p>PASIŪLYMAS: Siūlome mažinti didžiausią projektui galima skirti finansavimo lėšų sumą nuo 500 000 Eur (penki šimtai tūkstančių eurų) iki 250 000 Eur (Du šimtai penkiasdešimt tūkstančių eurų).</p> <p>ARGUMENTACIJA:</p> <p>1)Įtraukus tokią sąlygą sudaromos sąlygos laimėti konkursą tik keletui stambių pareiškėjų, eliminuojant mažuosius, daugiausia šakinius ir specializuotus pareiškėjus, mažinama konkurencija.</p> <p>2)Priemonės biudžetas yra per mažas, palyginus su nustatytu maksimaliu projekto dydžiu.</p> <p>3)Didesnis pareiškėjų ir pateiktų paraiškų skaičius suteiks galimybę efektyviau valdyti projektus,įsigilinti į atskirų verslo šakų eksporto specifiką,augins verslą,stiprins eksporto kryptimi dirbančias organizacijas.Dauguma iki šiol vykusių stambių projektų (tame tarpe eksporto priemonių) buvo įgyvendinama pasitelkiant tas pačias mažesnes į eksportą orientuotas asociacijas ir klasterius.Tokiu būdu susiformuoja nereikalinga tarpinė grandis, ilgalaikėje perspektyvoje stambaus projekto valdytojas formuoja savo istoriją ateities projektams, o smulkioji asociacija ar klasteris tokiu būdu tos istorijos nekaupia ir išlieka nepajėgūs savarankiškai dalyvauti eksporto priemonių įgyvendinime.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Didžiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma sumažinta nuo 500 000 Eur iki 300 000 Eur, kultūrinių ir kūrybinių industrijų (toliau – KKI) sektoriui – iki 200 000 Eur.</p> <p>Mažiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma sumažinta nuo 100 000 Eur iki 50 000 Eur, KKI sektoriui – iki 30 000 Eur.</p>
1.2.	<p>38.1. <i>iki 90 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, tenkančių pareiškėjui, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje, 6 ir 7 punktuose. Pareiškėjas privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 10 proc. jam tenkančių tinkamų finansuoti projekto išlaidų, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje, 6 ir 7 punktuose;</i></p> <p>PASIŪLYMAS: Siūlome palikti 100 procentų.</p> <p>ARGUMENTACIJA: Pareiškėjai-asociacijos turi ribotus resursus prisidėjimui nuosavom lėšomis. Ši sąlyga priverstų pareiškėją ieškoti</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Norint išskirti sėkmingai įgyvendinamus projektus, kurie efektyviai panaudos ES fondų investicijų lėšas, siekiama, kad pareiškėjas prisidėtų prie projekto finansavimo nors nedidele (tik 10 proc. jam tenkančių tinkamų finansuoti projekto išlaidų) dalimi.</p>

	<p>papildomų lėšų pritraukimui iš narių ar projekto dalyvių. Tai stipriai apsunkina projekto administravimą, didina biurokratinę naštą, tačiau nesukuria jokios pridėtinės vertės.</p>	
<p>1.3.</p>	<p><i>13. Fiksuotasis dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse įkainis (vienam parodos, mugės dalyviui):</i></p> <p>PASIŪLYMAS: Siūlome peržiūrėti šalių grupavimą įkainių grupių lentelėse, nes esamas grupavimas ne visur atitinka esamą kainų logiką.</p> <p>13.1. Latvija ir Estija galėtų būti priskiriamos prie parodoms Lietuvoje skirto įkainio, nes šiose šalyse yra panašūs įkainiai ir nelogiška, kad Latvija ir Rusija ar Čekija yra vienoje įkainių grupėje.</p> <p>13.2. Austrijos Respublika, Graikijos Respublika, Ispanijos Karalystė, Nyderlandų Karalystė, Portugalijos Respublika, Rusijos Federacija, Rusijos Federacija (Sankt Peterburgas), Suomijos Respublika, Turkijos Respublika. Šios šalys turėtų būti perkeltos iš I įkainių grupės į II aukštesnės vertės grupę. I-ojoje grupėje galėtų likti NVS (Ukraina, Moldova), vadinamosios Vyšegrado šalys (Lenkija, Čekija, Slovakija). Jose parodų įkainiai aukštesni ar panašūs į Pabaltijo, tačiau ženkliai mažesni nei Vakarų Europoje. Parodų įkainiai Nyderlanduose, Rusijoje, Ispanijoje ar Turkijoje (Stambule) niekuo nesiskiria nuo įkainių Vokietijoje ar Prancūzijoje, o šalys įtrauktos į skirtingus įkainių lygius.</p> <p>13.2 Turkmėnistanas, Uzbekistano Respublika turėtų būti iškeltos iš I įkainių grupės į III-ją, nes jei ten vykstant yra neadekvačiai didelės kelionės, pavyzdžių transportavimo kainos, galų gale vizų išdavimo sąlygos.</p> <p>13.3. Indonezijos Respublika, Jordanijos Hašimitų Karalystė, Kazachstano Respublika, Kazachstano Respublika (Astana ir Almata), Kirgizijos Respublika, Mongolija, Omano Sultanatas, Pietų Afrikos Respublika turėtų būti iškeltos iš II įkainių grupės į III-ją dėl tų pačių 13.2 paminėtų priežasčių.</p> <p>13.3. Gruzija, Šveicarijos Konfederacija galėtų būti perkeltos iš III-iosios į II-ąją įkainių grupę, nes Gruzija yra pigiausia, o ne brangiausia šalis iš visų įvardintų Kaukazo šalių. Šveicarija nėra išskirtinė šalis parodų įkainių atžvilgiu lyginant pvz.: su Skandinavijos šalimis. Tad arba visos turi būti priskiriamos II-jai grupei, arba perkeliamos į trečiąją.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Laikantis nešališkumo principo šalių grupės skirstomos pagal patvirtintą fiksuotųjų įkainių metodiką: valstybės dienpinigių, apgyvendinimo (patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimą Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“) ir kelionių (numatytos Lietuvos Respublikos mokslo tarybos 2014 m. spalio 6 d. Mokslinių išvykų išlaidų fiksuotųjų įkainių apskaičiavimo tyrimo ataskaitoje) išlaidos sumuojamos ir išrikiuojamos variacine eilute, kuri dalinama į 3 lygias grupes. Toks šalių skirstymas leidžia įvertinti kiekvieną šalį pagal tris skirtingus kriterijus, todėl šalių pergrupavimas pagal pateiktas rekomendacijas negalimas.</p> <p>Tyrimė esančios šalys atrinktos iš vykusių parodų istorinių duomenų, taip pat įtraukus šalis, buvusias Eksporto plėtros gairėse. Atsižvelgiant į išsakytą pastabą dėl Lietuvos eksporto plėtros 2014–2020 metų gairėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 4-58 „Dėl Lietuvos eksporto plėtros 2014–2020 metų gairių patvirtinimo“ (toliau – Eksporto plėtros gairės) numatytų valstybių įtraukimo paaiškiname, kad Projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 3 projekto 2 priedo Projekto naudos ir kokybės vertinimo lentelės 2 punkte jau yra numatytas prioritetas projektų atrankos kriterijus pagal Eksporto plėtros gairėse esančias šalis, o šiuo metu tyrimė esančių šalių eliminavimas apribotų pareiškėjų iniciatyvas.</p>

	<p>13.3. Ar yra tikslas turėti tokias išplėstas parodų įkainių šalių lenteles šalimis, kuriose nevyksta jokios reikšmingos parodos? Pavyzdžiui Jordanija, Mongolija, Turkmenistanas ar nemažai Pietų Amerikos šalių. Mūsų pasiūlymas būtų stipriai pamažinti šalių sąrašus ir juos suvienodinti su naujos redakcijos Eksperto strategijos šalių sąrašu.</p> <p>13.4. Nėra įtrauktos šalys, kuriose vyksta pasaulinės arba regioninės parodos ir kur važiuoja Lietuvos verslo įmonės. Rekomenduotume įtraukti Balkanų regiono šalis Serbiją (pagrindinės parodos vyksta Serbijoje) bei Kroatiją, Slovėniją (ES šalys, per kurias vystosi darbas su Balkanų regionu). Taip pat nenumatyta Australija, kuri yra aktuali atskiroms įmonėms bei Tailandas, kuris yra Pietų Azijos verslo kontaktų centras ir ten vyksta nemažai regiono parodų.</p>	
1.4	<p>14. Fiksuotasis dalyvavimo tarptautinėse verslo misijose įkainis (vienam dalyviui): PASIŪLYMAS: Siūlome peržiūrėti šalių grupavimą įkainių grupių lentelėse, nes esamas grupavimas ne visur atitinka esamą kainų logiką</p> <p>14.1. Armėnijos Respublika, Kirgizijos Respublika, Uzbekistano Respublika pagal daugelį metų nusistovėjusias išlaidas (pagrindė lėktuvo bilietai bei nakvynė viešbučiuose) neturėtų būti viename lygyje su Latvija ir turėtų būti III-oje įkainių grupėje.</p> <p>14.2. Ispanijos Karalystė, Italijos Respublika, Nyderlandų Karalystė, Prancūzijos Respublika, Slovėnijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalystė, Turkijos Respublika, Vokietijos Federacinė Respublika kaip ir dauguma Europos Sąjungos šalių turėtų būti perkeltos iš I-osios į II-ąją įkainių grupę. Turkija irgi galima priskirti šiai grupei, nes dauguma verslo renginių vyksta Stambule.</p> <p>14.3. Azerbaidžano Respublika, Indijos Respublika, Kazachstano Respublika, Pietų Afrikos Respublika, Turkmenistanas, Vietnamo Socialistinė Respublika. Šios šalys negali būti priskiriamos vienai išlaidų grupei su Europos Sąjungos šalimis, todėl turėtų būti perkeltos iš II-osios į III-ąją įkainių grupę.</p> <p>14.4. Laikantis logikos, kad I-oje grupėje yra artimosios NVS šalys, Pabaltijis ir Vyšegrado šalys, II-ojoje Europos Sąjungos, Sakdinavijos bei ES artimosios šalys (Izraelis, Turkija) bei III-ojoje tolimosios Azijos, Amerikos</p>	Neatsižvelgta. Žiūrėti 1.3 papunkčio komentarą.

	<p>bei Afrikos šalys, Ukraina galėtų būti priskiriama I-jai įkainių grupei.</p> <p>14.5. Rekomenduotume įtraukti Balkanų regiono šalis Serbiją, Kroatiją, Slovėniją (ES šalys, per kurias vystosi darbas su Balkanų regionu).</p> <p>Taip pat misijoms nenumatyta Australija, kuri yra aktuali atskiroms įmonėms bei Tailandas, kuris yra Pietryčių Azijos verslo kontaktų centras ir ten vyksta nemažai regiono parodų.</p> <p>14.6. Neaišku į kurią įkainių grupę pakliūva atnaujintame strateginių eksporto šalių sąraše esančios Airija, Bulgarija, Australija, Islandija, Kipras, Slovakija, Taivanas.</p>	
2	Lietuvos inžinerinės pramonės asociacija „Linpra“ ir VšĮ Versli Lietuva 2017 m. rugpjūčio 8 d. el. laiškas	
2.1	<p>4.15. Verslo misija – penkių ar daugiau įmonių dalykinė verslo kelionė, kuri gali būti susieta su valstybinėmis delegacijomis, organizuojama valstybės agentūrų ar verslo asociacijų, kurios metu susitinkama su tos valstybės, į kurią vykstama, ūkio subjektais, siekiant pristatyti įmonių verslo bendradarbiavimo ir veiklos galimybes, užmegzti naujų ryšių, pristatyti įmones ir (ar) jų produkciją, ir kurios metu paprastai daromos trumpos prezentacijos, vyksta produkcijos pristatymai, degustacijos ir panašiai.</p> <p><i>LINPRA ir VšĮ Versli Lietuva komentaras, pastaba:</i></p> <p>Sakinys „<i>gali būti susieta su valstybinėmis delegacijomis</i>“ neįpareigoja pareiškėjo ir/ar įmonių tai atlikti, todėl šis sakinytis yra perteklinis. Esant poreikiui, verslas yra linkęs bendradarbiauti ir vyksti kartu su vyriausybėmis delegacijomis. Vyksti, ar nevykti apsprendžia svarba, galima nauda, vyriausybės, politikų galimas indėlis, pagalba ir kokybiškai suorganizuoti susitikimai, pristatymai, konferencijos ir pan.</p> <p><i>LINPRA ir VšĮ Versli Lietuva komentaras, pastaba:</i></p> <p>Vadovaujantis šiuo punktu dalis pareiškėjų tokių kaip Klasterio koordinatorių, Valstybinis turizmo departamentas, Žemės ūkio tarnyba, PPR negalės organizuoti verslo misijų, kas prieštarauja aprašo 12 punktui.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Patikslinta sąvoka „Verslo misija – penkių ar daugiau įmonių dalykinė verslo kelionė į užsienį, kuri gali būti susieta su valstybinėmis delegacijomis, organizuojama ~~pareiškėjo valstybės agentūrų ar verslo asociacijų~~, kurios metu susitinkama su tos valstybės, į kurią vykstama, ūkio subjektais, siekiant pristatyti įmonių verslo bendradarbiavimo ir veiklos galimybes, užmegzti naujų ryšių, pristatyti įmones ir (ar) jų produkciją, ir kurios metu paprastai daromos trumpos prezentacijos, vyksta produkcijos pristatymai, degustacijos ir panašiai.</p> <p>Verslo misijose įmonės dažnai dalyvauja su valstybinėmis delegacijomis, todėl šią sakinio dalį palikti būtina. Be to, sakinio dalis „<i>gali būti susieta su valstybinėmis delegacijomis</i>“ nesukuria prievolės vyksti su valstybine delegacija, o numato tokią galimybę.</p>
2.2	<p>8. Pagal Aprašą numatoma skelbti keturis kvietimus teikti paraiškas: pagal pirmąjį kvietimą, kai galutiniai naudos gavėjai yra visos MVI, išskyrus KKI sektoriui priklausančios MVI, numatoma skirti iki 2 000 000 Eur (dviejų milijonų eurų), pagal antrąjį kvietimą, kai galutiniai naudos gavėjai yra KKI</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Priemonė „Naujos galimybės“ yra įtraukta į Kultūros tarpinstitucinį planą, taigi pasiūlymai dėl kvietimui skiriamos sumos, KKI sektoriui priskirtinos veiklos buvo gautos iš</p>

sektoriui priskirtinos MVĮ, numatoma skirti iki 1 000 000 Eur (vieno milijono eurų), pagal trečiąjį – iki 2 000 000 Eur (dviejų milijonų eurų) ir pagal ketvirtąjį – iki 1 500 000 Eur (vieno milijono penkių šimtų tūkstančių eurų) ES struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo) lėšų.

LINPRA komentaras, pastaba:

KKI yra numatyta per didelę santykinę finansinę dalis, atsižvelgiant į statistinius duomenis, kitus sektorius, jų generuojamas pajamas ir eksportą.

Kyla abejonų dėl tam tikrų gamybos veiklų priskyrimo prie KKI, pvz., Baldų gamyba, Plaušienos, popieriaus ir kartono gamyba, Medienos pjaustymas ir obliavimas ir t.t.

Tai sukels nelygiavertę konkurenciją tarp pareiškėjų bei kai kurių pareiškėjų ir įmonių grupių dirbtinį „pritempimą“ prie kūrybinių industrijų kvietimo.

LINPRA siūlymas:

1. Išgryninti, kokios veiklos priklauso kūrybinėms industrijoms, pasitelkiant kitų ES šalių patirtį, pasinaudojant ES rekomendacijomis, viešai prieinamais dokumentais, pvz. Europe INNOVA atlikta KKI analize:

<https://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiCturqkMXVAhXPJFAKHWA6BnYQFgkMAA&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2FDocsRoom%2Fdocuments%2F615%2Fattachments%2F1%2Ftranslations%2Fen%2Frenditions%2Fpdf&usg=AFQjCNHYOjPtyH4r-sKzBlOkknTVQEziJw>

2. Mažinti KKI projektų maksimalią finansavimo sumą, atsižvelgiant į statistinius duomenis.

3. Patikslinti, kas bus galutiniai naudos gavėjai pagal planuojamus III ir IV kvietimus.

VšĮ Versli Lietuva pasiūlymas:

1. Projektuose pagal numatomą I-ąjį kvietimą, ypač kai organizuojamos mišrios verslo misijos ar parodos, kurios skirtos nebūtinai tik KKI sektoriui.

2. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad KKI yra numatyta per didelę santykinę finansinę dalis atsižvelgiant į kitus sektorius. Remiantis statistiniais duomenimis, KKI eksportas sudaro apie 16 proc. Lietuvos eksporto, todėl turi būti atsižvelgiama į šią santykinę dalį ir planuojant kvietimus (iki 1,1 mln. EUR iš 6,5 mln. EUR planuojamų priemonėje). Siūlomos kvietimų sumos: I- 2,7 mln. EUR, II – 0,6 mln. EUR, III-2,7 mln. ,

Kultūros ministerijos, kuri, savo ruožtu, šią informaciją derino KKI sektoriaus atstovais.

Galutiniais naudos gavėjais pagal planuojamus III ir IV kvietimus bus labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės. Konkretius reikalavimus ir sąlygas galutiniams naudos gavėjams nustatysime, išanalizavę I ir II kvietimų rezultatus.

	<p>IV – 0,5 mln. EUR.</p> <p>Atitinkamai siūlome mažinti KKI projektų maksimalią finansavimo sumą, kad būtų finansuota daugiau projektų.</p> <p>3. Pункte nėra aišku, kokie galutiniai naudos gavėjai planuojami pagal III ir IV kvietimus, tikėtina, kad planuojami mišrus ir KKI orientuoti kvietimai (patikslinti).</p>	
2.3	<p>18. Pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas finansavimui gauti pareiškėjas gali teikti ne daugiau kaip tris paraiškas. Tuo atveju, jei tarptautinės parodos metu organizuojama mugė, pareiškėjas turi teisę teikti paraišką dalyvauti tik viename renginyje – arba tarptautinėje parodoje, arba mugėje.</p> <p>LINPRA Siūlymas: vienam pareiškėjui leisti teikti tik po vieną paraišką.</p> <p>VšĮ Versli Lietuva siūlymas: Kadangi finansiniai ištekliai yra riboti, siūlymas kiekvienam pareiškėjui leisti vienam kvietimui teikti tik po vieną paraišką. Atsižvelgiant į galimą maksimalią projekto finansavimo sumą, teoriškai būtų finansuoti tik 4 projektai! Todėl turi būti arba mažinamas paraiškų skaičius arba mažinama maksimali finansavimo suma!</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Patikslinta 18 punkto formuluotė: Pagal kiekvieną kvietimą teikti paraiškas finansavimui gauti pareiškėjas gali teikti tik vieną paraišką.</p>
2.4	<p>28.2. produkto stebėsenos rodiklio „Privačios investicijos, atitinkančios viešąją paramą įmonėms (subsidijos)“, kodas P.B. 206;</p> <p>LINPRA ir VšĮ Versli Lietuva komentaras, pastaba:</p> <p>Vadovaujantis šiuo punktu, reikėtų teikti papildomus finansinės apskaitos dokumentus, kas sukelia papildomą administracinę naštą verslui.</p> <p>LINPRA ir VšĮ Versli Lietuva siūlymas:</p> <p>Šis rodiklis neturėtų būti vertinamas, nes finansavimas pagal priemonę yra suteikiamas pagal fiksuotus įkainius.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šio rodiklio pasiekimai bus vertinami vadovaujantis VĮ Registrų centro duomenimis, taigi nesudarys papildomos administracinės naštos pareiškėjams ir galutiniams naudos gavėjams.</p>
2.5	<p>38.1. iki 90 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, tenkančių pareiškėjui, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje, 6 ir 7 punktuose. Pareiškėjas privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 10 proc. jam tenkančių tinkamų finansuoti projekto išlaidų, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje, 6 ir 7 punktuose;</p> <p>LINPRA komentaras, pastaba:</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Norint išskirti sėkmingai įgyvendinamus projektus, kurie efektyviai panaudos ES fondų investicijų lėšas, siekiama, kad pareiškėjas prisidėtų prie projekto finansavimo nors nedidele (tik 10 proc. jam tenkančių tinkamų finansuoti projekto išlaidų) dalimi.</p>

	<p>Vadovaujantis šiuo aprašu 10 proc. išlaidų reikės apmokėti iš nuosavų lėšų, tačiau atsižvelgiant į tai, jog pareiškėjas yra verslo asociacija - nepelno siekianti organizacija, todėl didės finansinė našta galutiniams naudos gavėjams- VMĮ įmonėms, kurios turės prisidėti nuosavomis lėšomis ir padengti tuos 10 proc.</p> <p>LINPRA siūlymas:</p> <p>Palikti prieš tai buvusią sąlygą “iki 100 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, tenkančių pareiškėjui”.</p> <p>VšĮ Versli Lietuva komentaras:</p> <p>Vadovaujantis šiuo aprašu 10 proc. išlaidų reikės apmokėti iš nuosavų lėšų, tačiau atsižvelgiant į tai, jog pareiškėjas pvz. viešoji įstaiga, valstybės įmonė ar Turizmo departamentas yra nepelno siekiančios organizacijos, todėl neturės iš ko padengti šių išlaidų. Todėl didėja finansinė našta galutiniams naudos gavėjams, kurie turės prisidėti nuosavomis lėšomis ir padengti šiuos 10 proc., kas tikėtina gali neskatinti įmonių dalyvauti projektuose. Būtina patikslinti šį punktą.</p>	
2.6	<p>38.2. iki 50 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, tenkančių galutiniam naudos gavėjui – MVI, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.2 papunktyje. Galutinis naudos gavėjas privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 50 proc. jam tenkančių tinkamų finansuoti projekto išlaidų, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.2 papunktyje.</p> <p>LINPRA siūlymas:</p> <p>Finansavimo intensyvumą jungtinėms parodoms/verslo misijoms tikslinėse eksporto rinkose numatyti ne mažesnę nei 70-80 proc.</p> <p>VšĮ Versli Lietuva komentaras:</p> <p>Finansavimo intensyvumas yra ženkliai per mažas, uždedant prievolę verslui apmokėti dar papildomus 10 proc. pareiškėjo išlaidų, nes apraše numatyti pareiškėjai nėra pajamas generuojantys subjektai. Būtina patikslinti 38.2 punktą ir padidinti intensyvumą. Siūlymas finansavimo intensyvumą parodoms/verslo misijoms tikslinėse eksporto rinkose numatyti ne mažesnę nei 75 proc., o netikslinėse rinkose ne mažesnę nei 50 proc. Kitaip priemonė bus nepatraukli verslui.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Patikslintas 38.2 papunktis, finansavimo intensyvumas bus padidintas iki 70 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, tenkančių galutiniam naudos gavėjui – MVI, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.2 papunktyje. Galutinis naudos gavėjas privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 30 proc. jam tenkančių tinkamų finansuoti projekto išlaidų, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.2 papunktyje.</p>

2.7	<p>41. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra nustatytos Aprašo 1 lentelėje.</p> <p>5 išlaidų kategorija „Projekto vykdymas“.</p> <p>LINPRA ir VšĮ Versli Lietuva siūlymas:</p> <p>Atsižvelgiant į numatytus prioritetinius kriterijus skatinti labai mažas įmones dalyvauti tarptautiniuose renginiuose, reikia numatyti mokymo išlaidas, kadangi dažnai labai mažos įmonės neturi patirties ir žinių dalyvauti parodoje/verslo misijose, joms reikia specialių mokymų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal šią priemonę neplanuojama finansuoti mokymo išlaidų, nes įgyvendinant projekto veiklą patirtos dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose išlaidos, apmokamos taikant dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose fiksuotuosius įkainius (toliau – fiksuotieji įkainiai).</p> <p>Norint įtraukti į fiksuotuosius įkainius mokymo išlaidas reiktų perskaičiuoti visus fiksuotuosius įkainius, kas pareikalautų didelių darbo laiko sąnaudų kvietimo teikti paraiškas atidėjimo gerokai vėlesniam laikui.</p>
2.8	<p>4 priedas,</p> <p>13. Fiksuotasis dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse įkainis (vienam parodos, mugės dalyviui):</p> <p>LINPRA komentaras, pastaba:</p> <p>Neaišku kaip paskaičiuota Fiksuotasis dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse įkainis eurais su pridėtinės vertės mokesčiu.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Fiksuotojų įkainių tyrimo ataskaitas, kuriose rasite detalius skaičiavimus, galite pasižiūrėti čia: http://esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/dalyvavimo-tarptautinese-verslo-misijose-fiksuotojo-ikainio-nustatymo-vp2-2-2-um-03-v-priemoneje-asistentas-3-tyrimo-ataskaita (grupiniam dalyvavimui verslo misijose)</p> <p>http://esinvesticijos.lt/lt/dokumentai/dalyvavimo-tarptautinese-parodose-fiksuotojo-ikainio-nustatymo-vp2-2-1-um-04-k-priemoneje-naujos-galimybes-tyrimo-ataskaita (grupiniam dalyvavimui parodose)</p>
2.9	<p>5 priedas</p> <p>5. Ekonominės veiklos rūšių kodai, pagal kuriuos MVĮ priskirtinos Kultūrinių ir kūrybinių industrijų sektoriui.</p> <p>LINPRA siūlymas:</p> <p>1. Išgryninti, kokios veiklos priklauso kūrybinėms industrijoms, pasitelkiant kitų ES šalių patirtį, pasinaudojant ES rekomendacijomis, viešai prieinamais dokumentais, pvz. Europe INNOVA atlikta KKI analize:</p> <p>https://www.google.lt/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiCturqkMXVAhXPJFAKHWA6BnYQFggkMAA&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2FdocsRoom%2Fdocuments%2F615%2Fattachments%2F1%2Ftranslations%2Fen%2Frenditions%2Fpdf&usq=AFQjCNHYOjPtyH4r-sKzBIOkknTVQEzIjw</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Priemonė „Naujos galimybės“ yra įtraukta į Kultūros tarpinstitucinį planą, taigi pasiūlymai dėl KKI sektoriui priskirtinų veiklų buvo gauti iš Kultūros ministerijos, kuri, savo ruožtu, šią informaciją derino KKI sektoriaus atstovais.</p>

3.	VŠĮ Versli Lietuva 2017 m. rugpjūčio 8- d. el. laiškas	
3.1	<p>20.3. Galutinio naudos gavėjo – MVĮ – bendroje pardavimo struktūroje ne mažiau kaip 50 procentų pajamų sudaro paties galutinio naudos gavėjo pagamintos lietuviškos kilmės produkcijos pardavimas (vertinama, ar galutinis naudos gavėjas, kuris yra MVĮ, pats gamina produkciją, t. y. MVĮ bendroje pardavimo struktūroje ne mažiau kaip 50 procentų pajamų turi sudaryti pačios MVĮ pagamintos lietuviškos kilmės produkcijos pardavimas, vertinant pagal pateiktus paskutinių finansinių metų patvirtintos finansinės atskaitomybės dokumentus. Atitiktis šiam kriterijui bus tikrinama paraiškos pateikimo metu ir naujos MVĮ įtraukimo į projektą metu).</p> <p>Komentaras: Tam, kad įvertinti galutinio naudos gavėjo pagamintos lietuviškos kilmės produkcijos pardavimus, įmonės turės pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus, tame tarpe ir aiškinamąjį raštą iš kurio aiškiausiai galima nustatyti apie galutinio naudos gavėjo gaminamos produkcijos dalį. Tačiau reikia pažymėti faktą, jog vadovaujantis LR Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo 5 skirsnio 20 straipsniu <u>labai mažos įmonės gali nerengti aiškinamojo rašto</u> ir tada jų finansinių ataskaitų rinkinį sudaro balansas ir pelno nuostolio ataskaita(reikia atsižvelgti ir į tai, jog jie gali rengti trumpas formas) iš kurių nebus aišku kokia dalis MVĮ pardavimų yra lietuviškos kilmės produkcija. Bei papildomai tikėtina, jog MVĮ bus sukurta papildoma administracinė našta.</p>	<p>Šis specialusis projektų atrankos kriterijus patvirtintas 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto 2014 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 44P-2.1 (2), taigi jo keisti neturime galimybės. Galutiniai naudos gavėjai turės pateikti aiškinamuosius raštus ar kitus dokumentus, pagrindžiančius šią informaciją.</p>
3.2	<p>37. Didžiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra 500 000 Eur (penki šimtai tūkstančių eurų). Mažiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma yra 100 000 Eur (vienas šimtas tūkstančių eurų).</p> <p>Pasiūlymas: Siūlome mažinti maksimalią finansavimo sumą KKI projektams, kad būtų finansuota daugiau projektų. Pagal turimą projekto įgyvendinimo patirtį, šią sumą sudėtinga pasiekti per 2 metus, kai renginiai turi būti skirti išimtinai KKI sektoriui.</p>	<p>Atsižvelgta. Didžiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma sumažinta nuo 500 000 Eur iki 300 000 Eur, kultūrinių ir kūrybinių industrijų (toliau – KKI) sektoriui – iki 200 000 Eur. Mažiausia projektui galima skirti finansavimo lėšų suma sumažinta nuo 100 000 Eur iki 50 000 Eur, KKI sektoriui – iki 30 000 Eur.</p>
3.3	<p>5.2. stendo nuomos, sukūrimo, eksploatavimo ir pervežimo išlaidos įmonei dalyvaujant bet kurioje konkrečioje mugėje ar tarptautinėje parodoje, tarptautinės parodos ploto nuomos, dalyvio registracijos mokesčio, tarptautinės parodos, mugės, verslo misijos dalyvių kelionės ir pragyvenimo valstybėje, kurioje vyksta tarptautinė paroda, mugė, verslo misija, išlaidos.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pagal šią priemonę įgyvendinant projekto veiklą patirtos dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose išlaidos, apmokamos taikant dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose fiksuotuosius įkainius.</p>

	<p>Pasiūlymas: Papildyti šį papunktį: “ir kitos su dalyvavimu renginiuose susijusios išlaidos.”</p>	<p>Norint įtraukti į fiksuotuosius įkainius kitas išlaidas reiktų perskaičiuoti visus fiksuotuosius įkainius, kas pareikalautų didelių darbo laiko sąnaudų kvietimo teikti paraiškas atidėjimo gerokai vėlesniam laikui.</p>
3.5	<p>60.3. pareiškėjo ir galutinių naudos gavėjų patvirtintas paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinius (jei įgyvendinančioji institucija patvirtintų paskutinių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų rinkinių negali gauti Juridinių asmenų registre);</p> <p>Komentaras: Vadovaujantis šiuo punktu Lietuvos verslo paramos agentūra neturės teisės prašyti ketvirtinių finansinių dokumentų finansinių sunkumų vertinimui.</p>	<p>Informuojame, kad vadovaujantis Aprašo 65 punkto nuostatomis, paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.</p>
4.	<p>Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmai 2017 m. rugpjūčio 9 d. el. laiškas</p>	
4.1	<p>13. Kiekvieną MVĮ tarptautinėje parodoje, mugėje ar verslo misijoje turi atstovauti skirtingi atstovai, kurie negali būti projekto vykdytojo atstovais (jei tarptautinėje parodoje, mugėje ar verslo misijoje dalyvauja penkios MVĮ, tai turi vykti penki šių MVĮ atstovai). Vienas darbuotojas tos pačios tarptautinės parodos, mugės ar verslo misijos metu negali atstovauti daugiau nei vienos MVĮ.</p> <p>Komentaras: Šio punkto nuostatos suponuoja, kad projekto vykdytojo atstovas negali dalyvauti. Nors tinkamose išlaidose jo kelionės yra leidžiamos. Būtų tikslinga patikslinti formuluotę, nurodant, kad kiekvieną įmonę privalo atstovauti jos atstovas, o projekto vykdytojo atstovas gali vykti kaip kelionės organizatorius – lydintis asmuo.</p>	<p>Atsižvelgta. Papildyta formuluotė, kad projekto vykdytojo atstovas gali vykti kaip kelionės organizatorius – lydintis asmuo.</p>
4.2	<p>38.1. iki 90 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų, tenkančių pareiškėjui, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje, 6 ir 7 punktuose. Pareiškėjas privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 10 proc. jam tenkančių tinkamų finansuoti projekto išlaidų, nurodytų Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje, 6 ir 7 punktuose;</p> <p>Komentaras: Mes būtume linkę sutikti su šia nuostata jei būtų padidintas 1 lentelės 5.1. punkte numatytas 15 proc. apribojimas (pvz., pakeltas bent iki 20 proc.), nes realiai projekto vykdytojui tenka didelė organizacinė našta ir patirtis iš ankstesnio etapo rodo, kad numatytų lėšų nepakanka. Sumažintas intensyvumas dar labiau techniškai sumažina gaunamas lėšas, nors realiai projekto vykdytojas sau jokios naudos nepatiria. Tą rodo ir de minimis</p>	<p>Atsižvelgta. Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje nurodytų išlaidų apribojimas padidintas nuo 15 proc. iki 20 proc.</p>

	pagalbos paskirstymo principai bei argumentai.	
4.3	<p>5.1. projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidos ir projektą vykdančio personalo komandiruočių išlaidos,</p> <p>Komentaras: Kadangi šios išlaidos finansuojamos pagal faktą, t. y. už jas reikia atsiskaityti pateikiant visus išlaidas pagrindžiančius dokumentus, tai prie šių išlaidų turėtų būti įtrauktos ir projekto vykdytojo, kaip parodos dalyvio, registracijos mokesčiai, nes projekto vykdytojo atstovas vyksta kaip visą grupę koordinuojantis asmuo, kuris ir organizuoja dalyvavimą parodoje.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Patikslintas Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktis: projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidos, projektą vykdančio personalo komandiruočių išlaidos ir projekto vykdytojo, kaip parodos dalyvio, registracijos mokesčiai.</p>
4.4	<p>5.1. projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidos ir projektą vykdančio personalo komandiruočių išlaidos, tarptautinės parodos dalyvio registracijos mokesčio išlaidos. Projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio išlaidos už kasmetines atostogas ir (ar) kompensacijas už nepanaudotas kasmetines atostogas apmokamos taikant maksimalias kasmetinių atostogų išmokų fiksuotąsias normas. Normos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016 m. sausio 19 d. patvirtinta „Kasmetinių atostogų išmokų fiksuotųjų normų nustatymo tyrimo atskaita“, paskelbta ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt. Šios išlaidos negali sudaryti daugiau kaip 15 proc. tinkamų išlaidų;</p> <p>Komentaras: Praktika rodo, kad šis 15 proc. apribojimas sukelia rūpesčių – nepakanka lėšų vykti į visas misijas ir parodas kartu su įmonėmis, o paleisti jų vienu tiesiog neįmanoma.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje nurodytų išlaidų apribojimas padidintas nuo 15 proc. iki 20 proc.</p>
4.5	<p>5.2. stendo nuomos, sukūrimo, eksploatavimo ir pervežimo išlaidos įmonei dalyvaujant bet kurioje konkrečioje mugėje ar tarptautinėje parodoje, tarptautinės parodos ploto nuomos, dalyvio registracijos mokesčio, tarptautinės parodos, mugės, verslo misijos dalyvių kelionės ir pragyvenimo valstybėje, kurioje vyksta tarptautinė paroda, mugė, verslo misija, išlaidos.</p> <p>Pasiūlymas: Prie šių išlaidų siūlytume įtraukti rinkodaros priemonių, tokių kaip lankstinukai ir katalogai išlaidas. Jos tiesiogiai susijusios su eksporto skatinimu. Joms taip pat galima taikyti 2 proc. apribojimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal šią priemonę įgyvendinant projekto veiklą patirtos dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose išlaidos, apmokamos taikant dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose fiksuotuosius įkainius. Norint įtraukti į fiksuotuosius įkainius kitas išlaidas reiktų perskaičiuoti visus fiksuotuosius įkainius, kas pareikalautų didelių darbo laiko sąnaudų kvietimo teikti paraiškas atidėjimo gerokai vėlesniam laikui.</p>
4.6	<p>Tinkamų finansuoti netiesioginių projekto išlaidų suma apskaičiuojama pagal fiksuotąją normą, vadovaujantis Projekto taisyklių 10 priedu.</p> <p>Komentaras: Netiesioginių išlaidų fiksuotoji norma apskaičiuojama pagal projekto finansavimo intesyvumą. Pagal kurį procentą šiuo atveju yra apskaičiuojama</p>	<p>Tinkamų finansuoti netiesioginių projekto išlaidų suma apskaičiuojama pagal fiksuotąją normą, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir</p>

	<p>– 90 proc. projekto vykdytojui taikomo ar 50 proc tiesioginiams naudos gavėjams. Ar vedamas vidurkis?</p>	<p>finansavimo taisyklių patvirtinimo“, 10 priedu. Šio priedo 2 punkte nurodyta, kad nustatant projektui taikomą fiksuotąją normą atsižvelgiama į tai, kokią tiesioginių išlaidų dalį (procentais, apvalinant iki 2 skaičių po kablelio) sudaro projekto veiklų rangos (angl. outsourcing) išlaidos. Projekto veiklų rangos išlaidomis laikomos išlaidos tų veiklų, kurias visiškai įgyvendina ne pats projekto vykdytojas, o paslaugų teikėjai, prekių tiekėjai ar rangovai. Pavyzdžiui, projekto veiklų rangos išlaidomis nelaikomos renginio organizavimo išlaidos, kai už renginio organizavimą (dalyvių kvietimą, registravimą, programos rengimą, atskirų pirkimų (renginio patalpų nuomos, dalyvių maitinimo ir pan.) vykdymą ir kitas organizacines veiklas) yra atsakingas pats projekto vykdytojas ar partneris, t. y. dėl viso renginio organizavimo nėra sudaroma sutartis su paslaugos teikėju, nėra perkamas renginio organizavimo paslaugų paketas. Žemės, nekilnojamojo turto, statybos, rekonstravimo, remonto ir kitų darbų, taip pat įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto įsigijimo išlaidos visais atvejais laikomos projekto veiklų rangos išlaidomis. Supaprastintai apmokamos išlaidos nelaikomos projekto veiklų rangos išlaidomis. 4 punkte nurodytos fiksuotosios normos, taikomos iš Europos regioninės plėtros fondo arba Sanglaudos fondo lėšų bendrai finansuojamo projekto netiesioginėms išlaidoms finansuoti.</p>
4.7	<p>44. Įgyvendinant projekto veiklą patirtos dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose išlaidos, nurodytos Aprašo 1 lentelės 5.2 papunktyje, apmokamos taikant dalyvavimo tarptautinėse parodose, mugėse ir verslo misijose fiksuotuosius įkainius (toliau – fiksuotieji įkainiai). Metodiniai nurodymai dėl fiksuotųjų įkainių taikymo pateikiami Aprašo 4 priede. Komentaras: Ar tai reiškia, kad 5.1. papunkčio išlaidos finansuojamos pagal faktą?</p>	<p>Taip, Aprašo 1 lentelės 5.1 papunktyje nurodytos tinkamos išlaidos bus finansuojamos pagal faktą.</p>
4.8	<p>5 priedas, 1 punktas: Galutinio naudos gavėjo pajamų dalis (proc.) bendroje pardavimo struktūroje iš veiklos, nurodytos šios lentelė trečiajame stulpelyje. Komentaras: Ar ši informacija bus tikrinama pagal finansinės atskaitomybės dokumentus? Ar tai reiškia, kad įmonėms reikės teikti aiškinamąjį raštą?</p>	<p>Taip, galutiniai naudos gavėjai turės pateikti aiškinamuosius raštus ar kitus dokumentus, pagrindžiančius šią informaciją.</p>